

Lovforslag nr. L 215. Fremsat den 23. februar 1989 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Forenkling af styrelsesregler m.v.)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 79 af 1. februar 1989, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om formålet med undervisningen i de enkelte fag eller faggrupper og kan udsende vejledende læseplaner og eksempler på timeplaner.«.

2. I § 6, stk. 3, § 9, stk. 4, § 27, stk. 1, og § 28 ændres »skoledirektionen« til: »kommunalbestyrelsen«.

3. § 8, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra skolebestyrelsen, jf. § 39 e, stk. 5, godkende, at delingen i to kurser efter stk. 1 undlades på 8. og 9. klassetrin i ét eller flere af fagene. Skolebestyrelsens indstilling afgives på grundlag af en afstemning blandt forældrene til eleverne i de pågældende klasser.«.

4. § 13, stk. 1, affattes således:

»Skoleåret begynder den 1. august og omfatter normalt 200 skoledage.«.

5. I § 13, stk. 2, udgår: »og udsender en vejledende ferieplan«.

6. I § 14, indsættes efter stk. 1. som nyt stykke:

»Stk. 2. Det ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin, jf. § 4, stk. 1, og § 6, stk. 2, må ikke overstige 24 timer«, og i stk. 4 og stk. 5, der bliver stk. 5 og 6, ændres henholdsvis »stk. 1-3« til: »stk. 1-4« og »stk. 1-4« til: »stk. 1-5.«

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

7. I § 16 ophæves stk. 1 og 2.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 1 og 2.

8. I § 19, stk. 2, udgår: »efter de af undervisnings- og forskningsministeren godkendte skole- og udbygningssplaner«.

9. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Kommunalbestyrelsen foretager indstilling til amtsrådet om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, der er optaget i kommunens skoler, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, jf. stk. 2. Tilsvarende foretager kommunalbestyrelsen indstilling om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 2. Amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, træffer beslutning om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn i børnehaveklasse og på 1.-10. klassetrin, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende træffer amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, beslutning om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.«.

10. I § 22, stk. 2, affattes 2. pkt. således:

»Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasse optages børn fra flere skoledistrikter.«

11. I § 22, stk. 3, udgår:», der er fastsat i undervisningsplanen, jf. § 16, stk. 1, nr. 3«.

12. § 23, stk. 5, ophæves.

13. § 24 ophæves.

14. § 25, stk. 7, ophæves.

15. I § 27, stk. 2, ændres »de fag, undervisningsplanen omfatter« til: »alle skolens fag«.

16. Efter § 29 indsættes:

»§ 29 a. For hver kommune, bortset fra Københavns Kommune, og for hver amtskommune udarbejdes en oversigt over normeringen af stillinger ved kommunens skolevæsen eller amtskommunens skole- og undervisningsvæsen som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.«

17. I § 33, stk. 4, ændres »Skolenævnet« til: »Skolens leder« og »skolekommissionen, i København af skoledirektionen« til: »kommunalbestyrelsen«.

18. I § 34, stk. 2, og § 36, stk. 2 og 4, ændres »Skolekommissionen, i København skoledirektionen,« til: »Kommunalbestyrelsen«.

19. I § 39, stk. 1, ændres »Lærerne« til: »Skolens leder«, og stk. 3, 4 og 5 ophæves.

20. Efter § 39 indsættes som nye kapitler:

»Kapitel 5

Styrelsen af kommunernes skolevæsen

Kommunalbestyrelsen

§ 39 a. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen.

Kommunalbestyrelsen kan fastlægge mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med skolernes virksomhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om følgende:

- 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler.
- 2) Ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere, jf. dog stk. 5. Ansættelse sker efter indstilling fra vedkommende skolebestyrelse.
- 3) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 4. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.
- 4) Rammer for undervisningens ordning, herunder elevernes timetal, specialundervisningen og klassedannelsen.
- 5) Andre spørgsmål, der ikke er henlagt til de enkelte skoler, herunder specialpædagogisk bistand efter § 3 a, stk. 1, henvisning til undervisning på andre skoler, retningslinier om indskrivning og optagelse samt biblioteksordningen i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen godkender skolernes læseplaner efter forslag fra de enkelte skolebestyrelser.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis delegere sine beføjelser i henhold til denne lov til skolebestyrelserne bortset fra de beføjelser, der følger af bevillings- og arbejdsgiverkompetencen og beslutninger om undladelse af kursusdeling.

Stk. 5. Uansøgt afskedigelse af en fast ansat leder eller lærer ved kommunens skolevæsen, bortset fra Københavns Kommune, foretages af undervisnings- og forskningsministeren bortset fra uansøgt afsked på grund af svagelighed, eller ved opnået 70 års alder.

Stk. 6. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved udfærdigelse af opslag og om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen, bortset fra Københavns Kommune.

§ 39 b. Kommunalbestyrelsen fastsætter, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne, en vedtægt for styrelsen af kommunens skole-

væsen. Vedtægten skal indeholde bestemmelser bl.a. om:

- 1) Antallet af forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen samt antallet af repræsentanter for særlige forældregrupper.
- 2) Stemmeberettigede medlemmer i skolebestyrelsen, jf. § 39 c, stk. 3.
- 3) Udpegning af eventuelt kommunalbestyrelsesmedlem til skolebestyrelsen, jf. § 39 c, stk. 2.
- 4) Fremgangsmåden ved valg af repræsentanter til skolebestyrelsen.
- 5) Sættelse af eventuelle fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen, jf. § 39 g, stk. 3.

Stk. 2. Vedtægten skal endvidere indeholde en beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelsen i medfør af § 39 a, stk. 4.

Stk. 3. I et bilag til vedtægten optages de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen m.v., jf. § 29 a, stk. 1, og § 39 a, stk. 2, nr. 3-5.

Skolebestyrelsen

§ 39 c. Ved hver selvstændig skole oprettes en skolebestyrelse, der består af:

- 1) 5 eller 7 repræsentanter for forældrene valgt af og blandt personer, der har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen.
- 2) 2 repræsentanter for lærerne og de øvrige medarbejdere valgt af og blandt skolens medarbejdere.
- 3) 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt skolens elever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelsen bestemme, at et af dens medlemmer deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 3. Forældrerepræsentanterne har stemmeret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at repræsentanterne for lærerne og de øvrige medarbejdere også skal have stemmeret. Endvidere kan kommunalbestyrelsen beslutte, at eleverne skal have stemmeret. Forældrerepræsentanterne skal altid udgøre flertallet af de stemmeberettigede medlemmer.

Stk. 4. Formanden for skolebestyrelsen udpeges blandt forældrerepræsentanterne.

Stk. 5. Skolens leder er bestyrelsens sekretær og deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 6. Forældrerepræsentanternes valgperiode er 4 år. De øvrige medlemmers valgperiode er 1 år. Personer, der er ansat ved skolen, kan ikke være forældrevalgte medlemmer af skolebestyrelsen.

§ 39 d. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen.

Stk. 2. En forældrerepræsentant mister sin valgbarhed, når barnet optages i en af de skoler, de er nævnt i § 33, stk. 2. En forældrerepræsentant kan forlange at blive fritaget for medlemskab af skolebestyrelsen, hvis barnet udskrives af skolen. Om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt gælder de samme bestemmelser, som er fastsat i lov om kommunale valg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde forældrerepræsentanterne diæter og befordringsgodtgørelse efter reglerne i lov om kommunernes styrelse.

§ 39 e. Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 39 a, og fører i øvrigt tilsyn med skolens virksomhed.

Stk. 2. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om

- 1) undervisningens ordning, elevernes timetal på hvert klassetrin, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser,
- 2) samarbejdet mellem skole og hjem,
- 3) underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen,
- 4) arbejdets fordeling mellem lærerne og
- 5) fællesarrangementer for eleverne i skoletiden, lejrskoleophold, udsendelse i praktik m.v.

Stk. 3. Skolebestyrelsen godkender inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen, skolens budget.

Stk. 4. Skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter ordensregler.

Stk. 5. Skolebestyrelsen udarbejder forslag til kommunalbestyrelsen om skolens læseplaner. Skolebestyrelsen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om undladelse af kursusafdeling samt forsøgs- og udviklingsarbejde i det omfang, det overskrider de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 6. Skolebestyrelsen kan afgive udtalelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om al-

le spørgsmål, der vedrører den pågældende skole. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

Skolens leder

§ 39 f. Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte samt træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever.

Stk. 3. Skolens leder udarbejder forslag til skolebestyrelsen vedrørende principper for skolens virksomhed m.v., jf. § 39 e, stk. 2, og forslag til skolens budget, jf. § 39 e, stk. 3, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte økonomiske rammer, jf. § 39 a, stk. 2, nr. 1.

Stk. 4. Skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Rådgivende organer

§ 39 g. Ved hver skole dannes et pædagogisk råd, som er rådgivende for skolens leder. Rådet består af alle medarbejdere, der varetager undervisningsopgaver og andre pædagogiske opgaver på skolen.

Stk. 2. Ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, danner eleverne et elevråd.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelserne oprette fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen.

Kapitel 5 b

Styrelsen af amtskommunernes skole- og undervisningsvæsen

Folkeskolen

§ 39 h. Amtsrådet udarbejder en plan for amtskommunens skolevæsen og undervisningsvirksomhed m.v. vedrørende folkeskolen. Planen skal indeholde oplysning om de enkelte skoler og institutioner og deres virksomhed, antallet af leder- og lærerstillinger og disses aflønning samt oplysning om, i hvilket omfang amtskommunen har indgået overenskomst med staten, kommuner, private skoler eller institutioner eller med en anden amtskommune om den specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som amtskommunen skal

sørge for. Planen indsendes til Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Stk. 2. Amtsrådet ansætter efter regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren, ledere og lærere ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen. Med hensyn til afskedigelse af ledere og lærere finder bestemmelserne i § 39 a, stk. 2 og 5, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Tilsynet med amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen varetages af undervisnings- og forskningsministeren.

§ 39 i. For amtskommunale folkeskoler, bortset fra observationsskoler, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om oprettelse og valg af skolebestyrelser ved disse skoler og om skolebestyrelsens funktioner.«.

21. Efter § 43 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 6 a

Klage

§ 43 a. Klage over afgørelser, der er truffet af de enkelte skoler, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed. Undervisnings- og forskningsministeren kan dog fastsætte regler om, at visse afgørelser kan indbringes for ministeren.

Stk. 3. Klage over amtsrådets afgørelser vedrørende folkeskolen kan, medmindre andet er fastsat ved eller i henhold til lov, inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for undervisnings- og forskningsministeren af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.«.

22. § 43 a ophæves.

23. § 45, stk. 1, affattes således:

»Tiden for konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes af-

gørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd.«.

24. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan tillade, at en skoles ledelsesform som en forsøgsmæssig ordning afviger fra bestemmelserne i denne lov. Forslag herom udarbejdes af skolebestyrelsen og indsendes til kommunalbestyrelsen.

§ 46 b. Undervisnings- og forskningsministeren kan til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning meddelt af kommunalbestyrelsen og amtsrådet, som ministeriet skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1989 og har virkning fra den 1. januar 1990.

Stk. 2. Skolenævn i henhold til den hidtil gældende lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v., som ikke den 1. januar 1990 er afløst af skolebestyrelser i henhold til denne lov, fungerer dog indtil udgangen af den måned, hvor valg til skolebestyrelser har fundet sted.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter i øvrigt overgangsregler i forbindelse med gennemførelsen af de nye styrelsesregler for folkeskolen.

Stk. 4. I folketingsåret 1992-93 fremsætter undervisnings- og forskningsministeren en redegørelse om styrelsen af kommunernes skolevæsen.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Hovedindholdet i det foreliggende lovforslag er en reform af folkeskolens styrelse baseret på følgende principper:

- En væsentlig forenkling af styrelsesreglerne, herunder ophævelse af de særlige styrelsesregler for Københavns Kommune.
- Mål- og rammestyring i stedet for detailstyring.
- Højere grad af økonomisk og pædagogisk selvforvaltning.
- Øget forældreflydelse.
- Enstrengt ledelsesstruktur.
- Styrkelse af skolelederen.
- Forenkling af klagebestemmelserne.
- Samling af alle lovbestemmelser om folkeskolen i folkeskoleloven.

Forenkling af styrelsesreglerne m.v.

Forenklingen af styrelsesreglerne består især i en reduktion af antallet af niveauer, der medvirker i beslutningsproceduren. Amtsrådets funktioner i forbindelse med folkeskolevirksomhed ophører, bortset fra ansvaret for den vidtgående specialundervisning, som opretholdes i det foreliggende forslag, jf. dog yderligere herom nedenfor.

Forslaget til det nye styrelsessystem opstiller nogle grundlæggende krav til styrelsen af kommunernes skolevæsen. Inden for de rammer, som forslaget sætter, må de enkelte kommunalbestyrelser i overensstemmelse med lokale behov og ønsker selv opstille de nærmere retningslinier for styrelsen i den pågældende kommune.

Bestemmelser om styrelsen af kommunens skolevæsen skal efter forslaget optages i en vedtægt i lighed med, hvad der gælder for styrelsen af kommunens anliggender i øvrigt.

Da kommunerne således får vide rammer til selv at fastsætte styrelsesordningen i kommunen, vil der på folkeskoleområdet ikke længere være behov for særlige bestemmelser om Københavns Kommune. Dette indebærer bl.a., at skoledirektionen i København foreslås ophævet som et særligt lovfæstet organ.

Ifølge forslaget ophæves også bestemmelserne om de lovfæstede skolekommissioner, og kommissionernes hidtidige beføjelser fordeles mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne. Der er dog mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra skolebestyrelserne kan oprette fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen.

Endvidere foreslås bestemmelserne om de hidtidige obligatoriske fælleslærerråd ophævet. Ved denne omlægning bortfalder funktionen som fælleslærerrådsformand i den enkelte kommune.

Skolenævnene erstattes af skolebestyrelser, som sammen med skolens leder varetager ledelsen af den enkelte skole.

Lærerrådene ophæves. I stedet oprettes pædagogiske råd, der er rådgivende for skolens leder. De pædagogiske råd kan også udtale sig til skolebestyrelsen. Sådanne udtalelser skal, som det hidtil har været tilfældet med lærerrådets udtalelser, fremsendes gennem skolens leder. Ved denne omlægning bortfalder funktionen som lærerrådsformand på den enkelte skole. Elevrådet fortsætter efter forslaget på tilsvarende lovgrundlag som hidtil.

Mål- og rammestyring m.v.

Detailstyring skal afløses af mål- og rammestyring. Det betyder, at såvel ministerium som kommunalbestyrelse bør fastlægge kravene til folkeskolen ved hjælp af mål og rammer, som det i videst muligt omfang overlades til den enkelte skole at udfylde. Ifølge de rammebestemmelser, som er indeholdt i forslaget, er udgangspunktet, at kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for skolestrukturen, for tilsynet med skolevæsenet og for størrelsen af den økonomiske ramme, som efter forslaget bør tildeles de enkelte skoler.

Kommunalbestyrelsen er efter forslaget den myndighed, der træffer beslutning i enhver sag, der ikke udtrykkeligt er henlagt til anden myndighed.

Hvis princippet om en højere grad af økonomisk og pædagogisk selvforvaltning skal have et reelt indhold, bør kommunalbestyrelsen tildele de enkelte skoler et rammebeløb, som giver skolerne frihed til at

tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med lokale forhold.

Øget indflydelse til forældrene og til skolelederen

Den øgede forældreindflydelse opnås ifølge forslaget først og fremmest gennem oprettelse af skolebestyrelser. Skolebestyrelsen er ifølge forslaget det organ i styrelsessystemet, hvor brugerne, og det vil først og fremmest sige forældrene, fastlægger principper for det tilbud, der skal gives på den enkelte skole. Principperne skal fastlægges inden for de rammer, som måtte være opstillet af kommunalbestyrelsen, men det er som nævnt en vigtig intention bag reformen, at der fra kommunalbestyrelsens side lægges størst mulig kompetence ud til de enkelte skolebestyrelser.

1985 blev undervisnings- og forskningsministerens adgang til at godkende fælles skoledistrikter udvidet til en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kommunen kan danne skoledistrikter, der er fælles for flere skoler. Undervisnings- og forskningsministeren har med hjemmel i denne bemyndigelse udsendt bekendtgørelse nr. 362 af 2. juni 1986 om fælles skoledistrikt og friere skolevalg i folkeskolen. Blandt andet med henblik på at lette adgangen til at indføre friere skolevalg i overensstemmelse med den nævnte bekendtgørelse foreslås de eksisterende procedureregler for ændring af skoleplaner, herunder bestemmelser om skoledistrikter, ophævet.

En styrkelse af skolelederen opnås ifølge forslaget bl.a. ved at gøre lederen til den person på skolen, der træffer de konkrete afgørelser i relation til eleverne, og som i øvrigt fører skolebestyrelsens beslutninger ud i livet.

Lederbeføjelsen indebærer også et ansvar over for såvel kommunalbestyrelse som skolebestyrelse for, at de beslutninger, der træffes på skolen, er i overensstemmelse med gældende bestemmelser og med de mål og rammer, som måtte være fastsat af kommunalbestyrelsen.

Forenkling af klagebestemmelser m.v.

Lovforslaget skal endvidere ses som et skridt på vejen i retning af en afbureaukratisering. Dette er kommet til udtryk bl.a. gennem forslaget til nye klagebestemmelser, hvis hovedindhold er, at alene de konkrete afgørelser vedrørende elever, der træffes af den enkelte skoleleder, skal kunne indbringes for højere administrativ myndighed nemlig kommunalbestyrelsen. De principbeslutninger, der træffes af skolebe-

styrelsen, kan derimod ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Samling af alle lovbestemmelser om folkeskolen

Med forslaget om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v. bortfalder amtskommunernes beføjelser på folkeskoleområdet bortset fra opgaverne vedrørende den vidtgående specialundervisning. Udlægning af vidtgående specialundervisning fra amtskommunerne til kommunerne er udsendt til en senere drøftelse. Reglerne i skolestyrelsesloven om vidtgående specialundervisning overføres i nødvendigt omfang til folkeskoleloven.

Lovteknisk foreslås ændringerne gennemført ved at ophæve alle bestemmelser vedrørende folkeskolen i skolestyrelsesloven og indsætte et nyt kapitel i folkeskoleloven, der beskriver sammensætning og opgavefordeling i det nye styrelsessystem. Det foreliggende lovforslag skal derfor ses i sammenhæng med det forslag til lov om ændring af skolestyrelsesloven, som fremsættes samtidig hermed.

Lovforslagets tilblivelse

En ændret styrelsesordning har været drøftet med Kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening og Skole og Samfund på en række møder mellem organisationerne og Undervisnings- og Forskningsministeriet, og der er ved udarbejdelsen af det foreliggende lovforslag meget langt taget hensyn til disse organisationers ønsker.

Udkast til de ændrede styrelsesbestemmelser har desuden skriftligt i sin helhed været forelagt bl.a. Københavns og Frederiksberg Kommuner, Amtsrådsforeningen, Indenrigsministeriet, Kulturministeriet og Det Centrale Handicapråd samt LOE, FLO og DEO. Herudover har bl.a. Kirkeministeriet været hørt om enkeltbestemmelser.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Et væsentligt formål med lovforslaget er som nævnt en forenkling og lettelse af det administrative arbejde, især for de amtskommunale forvaltninger.

Som følge heraf vil der kunne opnås besparelser på de amtskommunale budgetter, idet der efter vedtagelse af lovforslaget ikke længere påhviler amtskommunerne opgaver i forhold til folkeskolen bortset fra vidtgående specialundervisning. De funktioner, som hidtil har været varetaget af amtskonsulenten for folkeskolen og dennes medhjælpere, overgår til kommunerne. Besparelserne på de amtskommunale budgetter som følge af lovforslaget skal derfor tilfalde kommunerne. Overførslen til kommunerne vil ske

ved omfordeling af de generelle tilskud mellem amtskommuner og primærkommuner.

Gennemførelsen af de stillede forslag tilsigter ikke i sig selv, at der sker modregning fra statens side i det generelle tilskud til kommunerne. Lovforslagets økonomiske konsekvenser er således i overensstemmelse med forudsætningerne for betænkning nr. 1143 om kommunalt udgiftspres og styringsmuligheder.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

ad § 4, stk. 5

Forslaget svarer i hovedsagen til den gældende bestemmelse, dog foreslås de vejledende timefordelingsplaner erstattet af eksempler på timeplaner. Ved elevernes timeplan forstås elevernes ugentlige antal undervisningstimer i de enkelte fag i modsætning til timefordeling, der angiver en klasses samlede ugentlige timetal i de enkelte fag, altså inklusive deletimer. Begrundelsen for forslaget om at erstatte de vejledende timefordelingsplaner med eksempler på timeplaner er et ønske om fra centralt hold alene at påvirke elevernes timetal, hvorimod antallet af evt. deletimer alene skal være et lokalt anliggende.

Til nr. 2

ad § 6, stk. 3, § 9, stk. 4, § 27, stk. 1 og § 28

Ændringen er en følge af forslaget om, at der ikke længere skal gælde særlige bestemmelser om styrelsen af skolevæsenet for Københavns Kommune.

Til nr. 3

ad § 8, stk. 3

Det foreslås, at undervisnings- og forskningsministerens adgang til at godkende undladelse af kursusdeling overføres til kommunalbestyrelsen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 4. Forslaget indebærer, at stillingtagen til undladelse af kursusdeling i første række foretages af skolebestyrelsen og forældrene på skolen.

Hvis disse parter går ind for undladelse af kursusdeling, afgiver skolebestyrelsen indstilling herom til kommunalbestyrelsen, som afgør, om godkendelsen skal gives. Indstillingen er imidlertid ikke bindende for kommunalbestyrelsen, bl.a. fordi den vil kunne medføre øget ressourceforbrug. Det anbefales, at godkendelsen gives særskilt for hvert fag i hver klasse

i ét år ad gangen, således som den hidtidige bestemmelse har været praktiseret i ministeriet.

Til nr. 4 og 5

ad § 13, stk. 1 og 2

Det foreslås at ophæve den særlige adgang, som ministeren har til at tillade lørdagsundervisning. Det vil herefter være overladt til de lokale myndigheder at træffe afgørelse om undervisning på lørdage, jf. bemærkningerne til nr. 20 ad den foreslåede § 39 e, stk. 2, nr. 1. Ministerens kompetence til at fastsætte antallet af ferie- og fridage bevares, lige som ministeren af hensyn til afholdelsen af folkeskolens afsluttende prøver fortsat må fastsætte sommerferiens begyndelsestidspunkt. Der er ifølge forslaget ikke længere krav om, at ministeren udsender en vejledende ferieplan. En sådan vil dog fortsat kunne udsendes i tilfælde af et udbredt ønske herom.

Til nr. 6

ad § 14

Bestemmelsen om det maksimale ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin er fastsat i den nuværende § 16, stk. 2, 1. pkt. Da § 16, stk. 1 og 2, i øvrigt foreslås ophævet, jf. nr. 7, overføres bestemmelsen til § 14 som et nyt stk. 2.

Til nr. 7

ad § 16

I overensstemmelse med betænkning nr. 1143/1988 om kommunalt udgiftspres og styringsmuligheder (Lotz-II-udvalgets betænkning) foreslås de bindende regler om indhold og procedure for skole- og undervisningsplaner ophævet, således at serviceniveauet på folkeskoleområdet entydigt kan fastsættes i forbindelse med kommunens budgetlægning, jf. også nr. 13 og bemærkningerne hertil. De væsentligste bestemmelser fra skole- og undervisningsplanerne foreslås i stedet optaget i et bilag til kommunens styrelsesvedtægt, jf. nr. 20 ad de foreslåede §§ 39 a, stk. 2, nr. 3, og 39 b, stk. 3, samt bemærkningerne hertil.

Bemyndigelsen i stk. 2 foreslås ophævet, da der aldrig har vist sig behov for at udmønte bestemmelsen i praksis.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 6.

Til nr. 8

ad § 19, stk. 2

Den foreslåede ændring skyldes, at skole- og udbyningsplaner ikke længere godkendes af undervisnings- og forskningsministeren.

Til nr. 9
ad § 19 a

Bestemmelsen om henvisning til vidtgående specialundervisning efter § 19, stk. 2, erstatter de hidtidige bestemmelser i skolestyrelseslovens § 2 a og § 37, dog med indarbejdelse af § 66, stk. 5, vedrørende Frederiksberg Kommune og de konsekvenser, der følger af forslaget om i skolestyrelsesloven at ophæve de særlige skolestyrelsesbestemmelser for Københavns Kommune.

Til nr. 10
ad § 22, stk. 2

Bestemmelsen foreslås ændret som følge af forslaget om bortfald af amtskommunens beføjelser på folkeskoleområdet bortset fra den vidtgående specialundervisning.

Til nr. 11
ad § 22, stk. 3

Forslaget er en konsekvens af forslaget om at ophæve de bindende regler om undervisningsplaner. Der henvises til bemærkningerne til nr. 7.

Til nr. 12
ad § 23, stk. 5

Der henvises til bemærkningerne til nr. 10.

Til nr. 13
ad § 24

Der henvises til bemærkningerne til nr. 7.

De hidtil gældende normeringsregler i § 24, stk. 1, nr. 7, og stk. 2, er foreslået flyttet til § 29 a, jf. nr. 16 og den under nr. 20 foreslåede § 39 b, stk. 3.

Til nr. 14
ad § 25, stk. 7

Der henvises til bemærkningerne til nr. 10 og nr. 21 ad § 43 a, for så vidt angår bortfald af klagemulighed til amtsrådet.

Til nr. 15
ad § 27, stk. 2

Der henvises til bemærkningerne til nr. 7.

Til nr. 16
ad § 29 a

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af de hidtidige normeringsregler i § 24, stk. 1, nr. 7, og stk. 2, jf. bemærkningerne til nr. 13, om det primærkommunale skolevæsen samt reglerne i skolestyrel-

seslovens § 40, stk. 2, om det amtskommunale skole- og undervisningsvæsen vedrørende folkeskolen. Endvidere vil der efter den foreslåede bestemmelse være adgang til at normere stillinger som leder af en skole (førstelærer eller skoleinspektør), ledende skoleinspektør, skoledirektør, ledende skolepsykolog samt amtskolepsykolog og faglig medhjælp for denne, jf. de foreslåede ændringer/ophævelser af §§ 50, 54, 55, 57, 58 og 59 i skolestyrelsesloven og bemærkningerne hertil.

Ved normering af stillinger forstås fastsættelse af antallet af stillinger af en bestemt kategori tillagt en særlig stillingsbetegnelse. Lige som andre af kommunalbestyrelsen truffne beslutninger om skolestrukturen m.v. optages oversigten i et bilag til vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 b, stk. 3, samt bemærkningerne hertil. For så vidt angår oversigten over normeringen af stillinger ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen henvises til den under nr. 20 foreslåede § 39 h, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 17
ad § 33, stk. 4

De foreslåede ændringer er en følge af forslaget til nye styrelsesregler, jf. nr. 20. Det følger heraf, at skolelederen træffer afgørelse om de enkelte elever på skolen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 f, stk. 2, og bemærkningerne hertil. Eventuelle principper herfor kan fastlægges af skolebestyrelsen. Jf. i øvrigt for Københavns Kommunes vedkommende bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 18
ad § 34, stk. 2, og § 36, stk. 2 og 4

Forslaget er en konsekvens af de foreslåede ændringer af styrelsesreglerne, hvorefter skolekommissionen ophører som obligatorisk organ, jf. i øvrigt for Københavns Kommunes vedkommende bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 19
ad § 39

Bestemmelsen foreslås revideret, således at tilsynet med, at de elever, der er optaget på skolen, opfylder undervisningspligten, herefter påhviler skolelederen. Retningslinier for imødegåelse af forsømmelser kan vedtages af kommunalbestyrelsen efter udtalelser fra skolebestyrelserne. Et grundlag for disse retningslinier kan være de eksisterende anvisninger i § 39, stk. 4 og 5, og bør som princip indebære en inddragelse af forældrene i så vid udstrækning som muligt.

Ifølge forslaget overtager kommunalbestyrelsen skolekommissionens hidtidige opgave med at påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller på anden måde får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. skolestyrelseslovens § 20, stk. 1, og lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 677 af 3. oktober 1986.

Til nr. 20

ad kapitel 5 a

ad § 39 a, stk. 1

Kommunalbestyrelsen fastsætter efter forslaget mål og rammer for skolernes virksomhed. Disse mål og rammer bør fastsættes på en sådan måde, at skolebestyrelserne sikres reel indflydelse på skolens virksomhed, jf. stk. 2, nr. 4, og stk. 3, samt den under nr. 20 foreslåede § 39 e, stk. 2.

Kommunalbestyrelsens tilsyn med skolernes virksomhed omfatter efter forslaget såvel et pædagogisk tilsyn som et tilsyn med, at skolerne i det hele virker inden for de lovgivningsmæssige rammer. Kommunalbestyrelsen skal som tilsynsmyndighed kunne indhente oplysninger fra de enkelte skoler og komme med henstillinger og vejledninger. Den skal derimod ikke – medmindre det sker i forbindelse med behandlingen af en egentlig klagesag, jf. den under nr. 24 foreslåede § 46 c, stk. 1 – kunne ændre skolernes afgørelser eller udstede konkrete direktiver vedrørende skolernes afgørelser, så længe skolerne handler inden for deres kompetenceområder, dvs. inden for lovens rammer og inden for de generelle rammer, som kommunalbestyrelsen har fastlagt.

ad stk. 2, nr. 1

Med forslaget om, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler, tilsigtes ikke nogen indskrænkning i kommunalbestyrelsens frihed til at fastsætte bevillingsniveauet, jf. »Budget- og Regnskabssystem for kommuner og amtskommuner«. Baggrunden for forslaget er et ønske om at fremme økonomisk og pædagogisk selvforvaltning på skolerne. Dette opnås kun, når den enkelte skole selv kan disponere over et rammebeløb afsat til den pågældende skole, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 e, stk. 3. Dette beløb kan f.eks. omfatte en ramme for de lærerløn timer, skolen kan råde over.

ad nr. 2

Den foreslåede bestemmelse indeholder en videreførelse af de hidtidige bestemmelser i skolestyrelseslovens § 7, stk. 1 og 3, og § 27, stk. 11 og 12, om kommu-

nalbestyrelsens og skolenævnets beføjelser i sager om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere i folkeskolen. Forslaget indebærer dog, at der i alle tilfælde af ansættelse skal foreligge en indstilling fra skolebestyrelsen ved den skole, hvor den pågældende skal gøre tjeneste. Det samme gælder, hvis en lærer fremsætter anmodning om at blive overflyttet til en anden skole, jf. den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 27, stk. 13.

Hvis der er flere ansøgere til en stilling, påregnes skolebestyrelsens indstilling at skulle omfatte mindst 2 ansøgere. Der er intet til hinder for, at skolebestyrelsen kan foretage en prioritering af ansøgerne. Kommunalbestyrelsen er ikke bundet af skolebestyrelsens indstilling.

Kravet om, at der skal foreligge en indstilling fra skolebestyrelsen gælder ikke med hensyn til uansøgt flytning af ledere og lærere mellem skolerne i kommunen som følge af ændringer i skolestrukturen, elevtalsforskydninger m.v.

Der skal heller ikke foreligge en indstilling fra en skolebestyrelse ved ansættelse af ledere m.fl. ved kommunens samlede skolevæsen, medmindre indehaveren af stillingen tillige skal have tillagt tjenestested ved en skole. I sidstnævnte tilfælde skal indstillingen fra skolebestyrelsen alene vedrøre den pågældendes virksomhed på skolen.

Kommunalbestyrelserne foretager som hidtil afskedigelse efter ansøgning eller ved opnået 70 års alder, jf. de hidtidige bestemmelser i skolestyrelseslovens § 7, stk. 3, 1. pkt. Om uansøgt afskedigelse og afskedigelse ved opnået 70 års alder henvises til den foreslåede bestemmelse under stk. 5 og bemærkningerne hertil.

ad nr. 3

Den foreslåede bestemmelse erstatter bestemmelsen i folkeskolelovens § 24 om skoleplaner. Der henvises til bemærkningerne til nr. 7 og til den under nr. 20 foreslåede § 39 b, stk. 3.

ad nr. 4

Med undervisningens ordning tænkes bl.a. på elevernes timetal, fagernes timetal, klassedannelsen og specialundervisning, koordination af udbuddet af valgfag og undervisningstilbud i 10. klasse. Det er overladt til skolebestyrelserne, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 e, stk. 2, nr. 1, nærmere at udfylde de rammer for undervisningens ordning, som er fastlagt af kommunalbestyrelsen. Rammerne bør være så brede, at

skolebestyrelsen har mulighed for at præge ordningen på den enkelte skole.

ad nr. 5

Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om alle spørgsmål, der ikke er henlagt til andre myndigheder, herunder skolebestyrelserne eller skolelederne. Med bestemmelsen om specialpædagogisk bistand sigtes på børn i førskolealderen, der endnu ikke er optaget i en af skolerne i kommunen. Ud over de nævnte eksempler vil også ferieplanen naturligt falde ind under kommunalbestyrelsens kompetence. Med hensyn til skolebiblioteksordningen i kommunen bemærkes, at afgørelser herom træffes på grundlag af de gældende bestemmelser om skolebiblioteker, jf. for tiden kapitel 4 i lov om folkebiblioteker og Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 392 af 5. juli 1984 om skolebiblioteker i folkeskolen.

ad stk. 3

Initiativet til at udarbejde læseplaner ligger ifølge forslaget hos de enkelte skoler, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 e, stk. 5. Dette medfører, at læseplanerne vil kunne blive forskellige for kommunens enkelte skoler. Kommunalbestyrelsen har dog forud for skolernes udarbejdelse af læseplanerne mulighed for at fastlægge mål og rammer for disse, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 1. Kommunalbestyrelsen vil endvidere kunne yde skolebestyrelserne råd og bistand med udarbejdelsen af læseplanerne.

Eksisterende læseplaner er gældende, indtil de erstattes af godkendte læseplaner, der er udarbejdet på grundlag af forslag af skolebestyrelserne.

ad stk. 4

Den foreslåede bestemmelse er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen som led i over- og underordningsforholdet kan delegere arbejdsgiverbeføjelser til skolens leder. Vedr. undladelse af kursusdeling henvises til bemærkningerne til nr. 2.

ad stk. 5

Bestemmelserne i stk. 5 og 6, gælder ikke Københavns Kommune, da såvel ledere som lærere i kommunen ansættes som kommunale tjenestemænd. For øvrige kommuner foreslås følgende: Kompetencen til at foretage uansøgt afskedigelse af en fast ansat leder eller lærer bortset fra ved opnået 70 års alder tilkommer efter forslaget som hidtil undervisnings- og forskningsministeren. Dog foreslås det, at kompetencen til at foretage uansøgt afsked på grund af svagelighed overføres til kommunalbestyrelsen. Afsked på

grund af svagelighed sker fortsat efter forelæggelse for Finansministeriet med henblik på stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende tjenestemand's svagelighed kan begrunde krav på pension ved afsked. Finansministeriet skal således kunne tiltræde, at der er grundlag for afsked på grund af svagelighed. Der er med forslaget om, at uansøgt afsked på grund af svagelighed fremtidig skal foretages af ansættelsesmyndigheden (kommunalbestyrelsen), ikke tilsigtet en ændring af statens praksis på dette område. Forslaget er udtryk for en afbureaukratisering af de gældende procedurer.

ad stk. 6

For så vidt angår Københavns Kommune henvises til bemærkningerne ovenfor. For øvrige kommuner gælder følgende: Hjemlen til at fastsætte nærmere regler ved opslag og om fremgangsmåden ved ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen foreslås opretholdt, jf. den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 7, stk. 4. De kommende regler vil med de ændringer, der følger af det ændrede lovgrundlag, i hovedsagen bygge på samme principper som Undervisningsministeriets cirkulære af 24. november 1977 om ansættelse og afskedigelse af tjenestemænd m.fl. ved kommunerne og amtskommunernes skole- og undervisningsvæsen.

ad § 39 b, stk. 1

Regler for styrelsen af kommunernes skolevæsen skal ifølge forslaget fremgå af vedtægten for kommunernes skolevæsen. Vedtægten skal, udover det i § 39 b, stk. 1, anførte, indeholde bestemmelser om bl.a. beslutningsproceduren i skolebestyrelserne, herunder indkaldelse af stedfortrædere, formandsvalg, mødernes afholdelse, beslutningsdygtighed m.v. Første gang kommunalbestyrelsen indhenter udtalelse om en vedtægt, vil det være de siddende skolenævn, der afgiver udtalelsen. Undervisnings- og forskningsministeren vil ved lovens start udsende en vejledning vedrørende udarbejdelse af vedtægter for styrelsen af kommunernes skolevæsen.

ad nr. 1

Med bestemmelsen om repræsentanter for særlige forældregrupper tænkes navnlig på repræsentanter for forældre til elever i specialklasserækker, jf. den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 10, stk. 4. Bestemmelsen indebærer, at der skal tilbydes sådanne forældre særlig repræsentation i skolebestyrelsen. Det vil efter udtalelse fra skolebestyrelsen kunne bestemmes, at forældre til børn, der modtager specialundervisning i andre organisationsformer end specialklasserækker, er med til at udpege de nævnte re-

F. t. l. vedr. folkeskolen

præsentanter. Oprettes der specialklasserækker ved en skole, skal antallet af forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen udvides med 2. Der vil tillige kunne fastsættes lokale bestemmelser om repræsentation af andre særlige forældregrupper, f.eks. forældre til børn, der i valgperiodens løb overflyttes til den pågældende skole fra en nedlagt skole, og indvandrersforældre.

ad nr. 2

Det skal altså fremgå af vedtægten, om repræsentanterne for lærerne og øvrige medarbejdere og eventuelt også eleverne har stemmeret i skolebestyrelsen. Er elevrepræsentanternes stemmeret begrænset til særlige sager, skal vedtægten også indeholde bestemmelser herom.

ad nr. 3

Hvis kommunalbestyrelsen efter anmodning fra en skolebestyrelse har besluttet at udpege et medlem af kommunalbestyrelsen til at deltage i skolebestyrelsens møder (uden stemmeret), skal dette fremgå af vedtægten.

ad nr. 4

Der tænkes på bestemmelser om valg og om kredsen af stemmeberettigede og valgbare. Der henvises til bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 d, stk. 1.

ad nr. 5

Der henvises til bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 g, stk. 3.

ad stk. 2 og 3

Forslaget skyldes, at skolens brugere skal kunne gøre sig bekendt med en oversigt over væsentlige beslutninger vedrørende ordningen for kommunens skoler, jf. bestemmelserne til den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 2 og stk. 3. Bilaget skal således tjene til at opfylde den informationsopgave, som tidligere blev varetaget ved udarbejdelse af skoleplaner og undervisningsplaner. Der gælder ikke særlige procedurerekrav for bilaget, hvorimod ændring af styrelsesvedtægten kræver, at der indhentes udtalelse fra skolebestyrelserne, jf. stk. 1.

ad § 39 c, stk. 1

Afgørelse af, om der skal være 5 eller 7 forældrerepræsentanter, træffes af kommunalbestyrelsen under hensyntagen til skolens elevtal, klassetal, skoledistriktets geografiske udstrækning og lignende forhold, jf. i øvrigt bemærkningerne til den under nr. 20

foreslåede § 39 b, stk. 1, nr. 1. I tilfælde, hvor lærerne tillægges stemmeret, skal der være det maksimale antal forældrerepræsentanter, dvs. 7. Elevrådet udpeger elevrepræsentanterne til skolebestyrelsen. Hvis eleverne i stedet for at oprette et elevråd danner en elevforsamling eller lignende, udpeger denne elevrepræsentanterne.

ad stk. 2

Den foreslåede bestemmelse tager især sigte på skolebestyrelser i kommuner, der ikke ønsker at oprette fælles rådgivende organ i henhold til den under nr. 20 foreslåede § 39 g, stk. 3.

ad stk. 3

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at give eleverne stemmeret i skolebestyrelsen, kan den samtidig beslutte, om stemmeretten skal begrænses til særlige sager.

ad stk. 4

Ud over bestemmelsen om, at formandsposten besættes af en repræsentant for forældrene, er der ikke fastsat regler om formandsvalg. Sådanne bestemmelser må fastsættes lokalt og optages i styrelsesvedtægten.

ad stk. 5

Der vil efter forslaget intet være til hinder for, at skolens leder lader sig repræsentere af en stedfortrædende leder.

ad stk. 6

For at give forældrerepræsentanterne mulighed for en mere indgående indsigt i skolens virksomhed foreslås det, at valgperioden bliver 4 år, hvilket svarer til valgperioden i de nuværende skolenævn. Den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 10, stk. 5, foreslås overført til bestemmelsen i 2. pkt. under henvisning til, at ansatte på skolen vil være inhabile som forældrerepræsentanter i en overvejende del af skolebestyrelsens sager.

ad § 39 d, stk. 1

Forslaget åbner mulighed for at fastsætte bestemmelser om kredsen af valgbare og stemmeberettigede samt om fremgangsmåden ved valg af forældrerepræsentanter herunder bestemmelser om stemmeafgivning pr. brev og om fastsættelse af en fælles dato for skolebestyrelsesvalgene. Regler om valg af forældrerepræsentanter optages i styrelsesvedtægten. Fastsætter undervisnings- og forskningsministeren sådanne bestemmelser, optages disse i styrelsesved-

tægten. For så vidt angår kredsen af valgbare og stemmeberettigede, tilsigtes der ikke ændringer i gældende retstilstand. De principper, der er fastsat i skolestyrelseslovens § 10, stk. 2 og 3, om valgret og valgbarhed til skolenævn, vil således også være gældende ved valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen.

ad stk. 2

Forslaget om, at forældrerepræsentanter har krav på at kunne udtræde af skolebestyrelsen, når barnet ikke længere er indskrevet i skolen, er nyt. Bestemmelsen er en særregel i forhold til de bestemmelser om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt, som gælder i henhold til loven om kommunale valg.

ad stk. 3

Forslaget svarer til de hidtil gældende bestemmelser i skolestyrelseslovens § 18.

ad § 39 e, stk. 1

Ifølge forslaget opretholdes den forpligtelse til at føre tilsyn med skolen, som skolenævnet hidtil har haft, jf. skolestyrelseslovens § 27, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at skolebestyrelsen kan tage alle spørgsmål af betydning for undervisningen op til drøftelse med skolens leder, herunder konkrete spørgsmål, der hører under skolelederens beslutningskompetence. Skolebestyrelsen har i den forbindelse adgang til at kræve de nødvendige oplysninger af skolens leder. Det bemærkes i denne forbindelse, at elevrepræsentanter ikke kan deltage i drøftelser, der vedrører enkeltpersoner.

ad stk. 2

Forslaget indeholder de beføjelser, der som minimum skal ligge hos skolebestyrelsen. Yderligere kompetence kan delegeres fra kommunalbestyrelsen til skolebestyrelsen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 f om skolelederens kompetence.

ad nr. 1

Bestemmelsen sigter på, at skolebestyrelserne nærmere udfylder de rammer for undervisningens ordning, som foreslås fastlagt af kommunalbestyrelsen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 2, nr. 1. Med undervisningens ordning sigtes der på beslutninger vedrørende ikke-fagdelt undervisning, jf. folkeskolelovens § 4, stk. 3, de praktisk-musiske fag i henhold til § 4, stk. 4, (P-fagsordninger), undervisningen i 10.

klasse, jf. § 7, samlæsning i henhold til § 23, stk. 2, samordning af undervisningen i børnehaveklasse og 1. og 2. klasse i henhold til § 23, stk. 3, deletimer, henlæggelse af undervisningen til en lørdag, frikvarterordningen samt tiden for undervisningen.

Bestemmelsen vedrørende specialundervisning omfatter principperne for al specialundervisning, som skolelederen træffer konkret beslutning om. Bestemmelsen omfatter derimod ikke tilfælde, hvor eleven af kommunalbestyrelsen henvises til specialundervisning på anden skole i eller uden for kommunen samt undervisning af elever, der har et så omfattende specialundervisningsbehov, at udgifterne hertil ikke kan afholdes inden for skolens almindelige bevilling.

Med forslaget om principper for elevernes placering i klasser er der tænkt på formeringen af klasser inden for den af kommunalbestyrelsen fastsatte økonomiske ramme. Bestemmelsen omfatter både formeringen af klasserne ved skolestarten og under det senere skoleforløb, herunder klasseombrydninger. Bestemmelsen vedrører desuden de enkelte elevers placering i de klasser, der oprettes.

ad nr. 2

Ifølge forslaget overtager skolebestyrelsen skolenævnets hidtidige forpligtelse efter skolestyrelseslovens § 27, stk. 4, til at formidle samarbejde mellem skole og hjem.

ad nr. 3

Ifølge forslaget overtager skolebestyrelsen den kompetence, som skolekommissionerne hidtil har haft til at fastsætte bestemmelser om, hvorledes elever og forældre skal underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen, jf. skolestyrelseslovens § 22, stk. 5.

ad nr. 4

De konkrete afgørelser om arbejdets fordeling mellem lærerne henhører efter forslaget under skolelederens kompetence, mens principperne for arbejdets fordeling fastsættes af skolebestyrelsen, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 f, stk. 2.

ad nr. 5

Der tænkes med fællesarrangementer på f.eks. morgensamlinger, juleafslutninger, teaterforestillinger og andre lignende arrangementer, hvor eleverne samles på skolen i skoletiden. Med forslaget udvides skolebestyrelsens kompetence i forhold til skolenævnets hidtidige beføjelser i henhold til skolestyrelsesloven til også at omfatte lejrskoleophold. Bestemmelsen er ikke udtømmende, og skolebestyrelsen vil der-

for også kunne fastsætte principper om beslægtede arrangementer, f.eks. ekskursioner og skolerejser.

ad stk. 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at skolebestyrelsen træffer beslutning om godkendelse af det af skolelederen udarbejdede forslag til budget, jf. i øvrigt bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 2, nr. 1. Den enkelte skoles budget udformes i overensstemmelse med de af kommunalbestyrelsen fastlagte økonomiske rammer og de dertil knyttede forudsætninger.

ad stk. 4

Den foreslåede bestemmelse omfatter, som den hidtil gældende bestemmelse i skolestyrelseslovens § 27, stk. 6, undervisningsmaterialer af enhver art, herunder også film, pjecer m.v. Skolebestyrelsen kan vedtage en fremgangsmåde for godkendelsen, der indebærer, at forældrene i de enkelte klasser inddrages i valget af undervisningsmidler.

Den foreslåede bestemmelse om, at skolebestyrelsen fastsætter ordensregler for skolen, svarer til den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 27, stk. 10.

ad stk. 5

Skolebestyrelsen vil ved udarbejdelsen af forslag til læseplaner enten kunne tage sit udgangspunkt i de af undervisnings- og forskningsministeren udarbejdede vejledende forslag til læseplaner eller i lokalt tilvejebragte forslag. Med hensyn til undladelse af kursusdeling henvises til bemærkningerne til nr. 3, hvoraf det fremgår, at skolebestyrelsens indstilling ikke er bindende for kommunalbestyrelsen. Det samme gælder skolebestyrelsens indstilling vedrørende forsøgs- og udviklingsarbejde.

ad stk. 6

Den foreslåede bestemmelse svarer til den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 27, stk. 16.

ad § 39 f

De foreslåede bestemmelser om skolens leder er udtryk for et ønske om en styrket lederfunktion, jf. de almindelige bemærkninger.

ad stk. 2

Styrkelse af lederen indebærer f.eks., at den almindelige lederkompetence til at fordele arbejdet mellem skolens lærere og andre pædagogiske ansatte placeres hos skolelederen. Bestemmelsen om, at skolens leder træffer afgørelser vedrørende de enkelte elever,

omfatter f.eks. dispensationer fra undervisningspligten, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 4, henvisning til specialundervisning, jf. § 11, stk. 2, reaktioner ved ulovlige skoleforsømmelser, jf. § 39, stk. 2, og optagelse af børn i skolen efter § 36, stk. 1, og § 37, stk. 1.

ad stk. 3

Bestemmelsen om, at skolens leder udarbejder forslag til skolebestyrelsen vedrørende principper for skolens virksomhed, indebærer, at skolelederen enten selv kan tage initiativ til at fremlægge et forslag, eller at skolelederen kan tage initiativ til at andre udarbejder forslag. Skolebestyrelsen vil imidlertid også kunne pålægge skolelederen at indhente forslag fra andre, f.eks. lærerne. Den foreslåede bestemmelse hindrer ikke, at de enkelte medlemmer af skolebestyrelsen selv fremsætter forslag.

ad stk. 4

Der tænkes herved bl.a. på det samarbejde, der naturligt vil foregå mellem skolens leder og lærerne om henvisning til specialundervisning. Endvidere tænkes på det samarbejde mellem skolens ansatte og skolens leder, som formidles gennem samarbejdsudvalg.

ad § 39 g, stk. 1

Det er hensigten, at alle medarbejdere, der er beskæftiget med undervisningsopgaver og andre pædagogiske arbejdsopgaver, skal være medlemmer af det pædagogiske råd.

Der er ikke i lovforslaget fastsat bestemmelser om mødeledelse. Rådet er alene et rådgivende organ. Den enkelte kommunalbestyrelse vil, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 2, nr. 5, kunne beslutte, enten at skolelederen skal være mødeleder, eller at det pædagogiske råd selv vælger sin mødeleder. I sidstnævnte tilfælde får den pågældende ingen udførende funktioner og indgår ikke i ledelsestrukturen.

Det er en selvfølge, at det pædagogiske råd såvel som et eventuelt klasseforældreråd og elevrådet af egen drift kan udtale sig til skolebestyrelsen. Rådets udtalelser er ikke et led i en foreskrevet høringsprocedure, og udtalelserne har således ikke opsættende virkning for bestyrelsens beslutninger. Skriftlige udtalelser fra det pædagogiske råd skal, således som det hidtil har været tilfældet med lærerrådets udtalelser, fremsættes gennem skolens leder.

Skolebestyrelsen kan pålægge skolelederen at indhente udtalelse fra det pædagogiske råd, jf. bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 f, stk. 3. I så tilfælde er det pædagogiske råd forpligtet til at udtale sig.

Samarbejdsspørgsmål af ikke-pædagogisk karakter hører under samarbejdsudvalget. Der er intet til

hinder for, at skolens leder kan beslutte, at et anliggende, der i medfør af reglerne hører under samarbejdsudvalget, tillige kan drøftes i det pædagogiske råd, hvis sagen også vedrører pædagogiske forhold.

Kommunernes Landsforening har tilkendegivet, at man vil anbefale oprettelse af samarbejdsudvalg også ved skoler med mindre end 25 ansatte.

ad stk. 2

Bestemmelsen svarer til den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 80 b. Eleverne afgør selv sammensætning af og valg til elevrådet, jf. i øvrigt bemærkningerne til den under nr. 20 foreslåede § 39 c, stk. 1.

ad stk. 3

Bestemmelsen giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra skolebestyrelserne kan oprette fælles rådgivende organer for skolevæsenet, hvor forældrevalgte repræsentanter, kommunalpolitikere og andre bl.a. drøfter kommunens overordnede og fremtidige skolepolitik. Kommunalbestyrelsen kan tillægge organet udtaleret på nærmere definerede områder.

Hvis et flertal af kommunens skolebestyrelser fremkommer med anmodning om oprettelse af et fælles rådgivende organ, er kommunalbestyrelsen efter forslaget forpligtet til at tage spørgsmålet op til drøftelse. Der er intet til hinder for, at kommunalbestyrelsen af egen drift kan træffe beslutning om oprettelse af et fælles rådgivende organ efter forudgående indhentning af udtalelser fra skolebestyrelserne.

ad kapitel 5 b

De bestemmelser om styrelsen af det amtskommunale skolevæsen, der foreslås overført til folkeskoleloven som følge af, at den vidtgående specialundervisning først forventes udlagt til kommunerne i 1991, foreslås samlet i et særligt kapitel. Det drejer sig om de hidtidige bestemmelser i § 40, stk. 2-4, i skolestyrelsesloven om planer for amtskommunens skole- og undervisningsvæsen – jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 h – og om særlige regler for oprettelse og valg af skolebestyrelser ved de amtskommunale folkeskoler bortset fra observationsskolerne, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 i.

Den foreslåede bestemmelse i § 39 i er ændret i forhold til den hidtil gældende bestemmelse i skolestyrelseslovens § 78 a. Hensigten med den ændrede formulering er at skabe grundlag for en videreførelse af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 551 af 14. december 1979 om skolenævn ved de amtskommunale folkeskoler, således at der ikke sker ændringer i styrelsesforholdene ved disse skoler, inden den planlag-

te udlægning af den vidtgående specialundervisning til kommunerne har fundet sted.

Til nr. 21

ad kapitel 6 a

ad § 43 a

Med forslaget om nye styringsprincipper på folkeskoleområdet tilsigtes det, at de enkelte skoler i videst muligt omfang selv træffer konkrete afgørelser vedrørende de enkelte elever. Ifølge forslaget træffes disse afgørelser af skolens leder, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 f, stk. 2. Der er dog nogle konkrete afgørelser vedrørende de enkelte elever, som træffes af kommunalbestyrelsen som 1. instans, jf. bemærkningerne nedenfor til stk. 2, 2. pkt.

De afgørelser, som skolerne træffer som 1. instans, skal ifølge forslaget kunne indbringes for kommunalbestyrelsen, som træffer den endelige administrative afgørelse. Forslaget er således i overensstemmelse med regeringens afbureaukratiseringsprincipper, hvorefter en afgørelse skal kunne indbringes for én – og kun én – klageinstans.

Med hensyn til prøvelsens omfang bemærkes, at bestemmelsen efter formuleringen ikke er begrænset til kun at vedrøre en legalitetsmæssig efterprøvelse af skolelederens afgørelse. Kommunalbestyrelsens efterprøvelse vil dog navnlig komme til at vedrøre det grundlag, afgørelsen er truffet på: 1) om reglerne vedrørende en foreskrevet fremgangsmåde er fulgt, 2) om de lovregler og andre forskrifter, der gælder for det pågældende sagsforhold, er rigtigt anvendt, og 3) ved afgørelser, hvor skønnet spiller en rolle, om skønnet er udøvet på en rimelig og loyal måde.

Beslutninger, som træffes af bestyrelserne på de enkelte skoler vedrørende undervisningens ordning, indhold og tilrettelæggelse, kan ikke indankes for anden myndighed. Skolebestyrelsens virksomhed vedrører kun de overordnede principper og rammer for skolens virksomhed og kan derfor ikke karakteriseres som afgørelser vedrørende enkeltpersoner. Bestyrelsens beslutninger er dog underlagt kommunalbestyrelsens tilsyn, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 1.

De beslutninger, der træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen – det vil typisk sige afgørelser i forbindelse med fastlæggelse af serviceniveauet i kommunen, fordeling af ressourcer til skolerne samt beslutninger som led i planlægningen og en nærmere gennemførelse heraf – kan efter forslaget ikke indankes for højere administrativ myndighed. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om befordring af elever mellem hjem og skole i henhold til folkeskolelovens § 25.

Imidlertid vil kommunalbestyrelsens beslutninger på folkeskoleområdet, herunder afgørelser af klagesager, være omfattet af reglerne i lov om kommunernes styrelse. Det bemærkes i øvrigt, at folkeskolerne og naturligvis kommunalbestyrelserne som en del af den offentlige forvaltning er omfattet af reglerne i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om offentlige myndigheders registre.

Med bestemmelsen i stk. 2, 2. pkt., sigtes især på afgørelser vedrørende løn- og ansættelsesforhold, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 493 af 25. juni 1986 om klageadgang til Undervisningsministeriet med hensyn til visse afgørelser truffet af de kommunale skolemyndigheder. Bestemmelsen indeholder også hjemmel til at bestemme, at konkrete afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer som 1. instans i forhold til enkelte elever, f.eks. om skoleplacering af elever med særligt undervisningsbehov, jf. den under nr. 20 foreslåede § 39 a, stk. 2, nr. 5, vil kunne indbringes for ministeren. Undervisnings- og forskningsministeren vil kunne fastsætte regler om ankeadgang også på andre områder, hvis der i ganske særlige tilfælde måtte opstå behov herfor.

Bestemmelsen i stk. 3, er en uændret videreførelse af den tilsvarende bestemmelse i skolestyrelseslovens § 65, stk. 2. Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at ansvaret for den vidtgående specialundervisning fortsat ligger hos amtsrådene. De afgørelser, som amtsrådet træffer om vidtgående specialundervisning i henhold til § 19, stk. 2, vil som hidtil kunne indankes for Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Til nr. 22.

ad § 43 a

Forslaget er en følge af Undervisnings- og Forskningsministeriets nye departementale struktur, som omfatter både ministeriets afdelinger og direktorater.

Til nr. 23

ad § 45, stk. 1

Forslaget er en konsekvens dels af, at skolekommissionen ophører som obligatorisk organ, dels af ophævelsen af de særlige regler, der hidtil har været gældende for Københavns Kommune. Fastsættelsen af tiden for konfirmationsforberedelsen må fortsat ske i overensstemmelse med retningslinierne i Undervisningsministeriets vejledning af 7. december 1977 om fastsættelse af tiden for konfirmationsforberedelsen, der forudsættes opretholdt med de fornødne ændringer.

Til nr. 24

ad § 46 a

Bestemmelsen i § 46 a svarer til den hidtidige bestemmelse i skolestyrelseslovens § 80 med de konsekvenser, der følger af forslaget til ændrede styrelsesregler, jf. nr. 20.

ad § 46 b

Forslaget om, at Undervisnings- og Forskningsministeriet kan forlange enhver oplysning vedrørende det kommunale skolevæsen meddelt af kommunalbestyrelsen og – indtil udlægningen af den vidtgående specialundervisning har fundet sted – også af amtsrådet, er en videreførelse af oplysningspligten i henhold til skolestyrelseslovens § 49, for så vidt angår folkeskolen.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1989 og har virkning fra den 1. januar 1990. Da det nye styrelsessystem imidlertid ikke fuldt ud kan være etableret inden den 1. januar 1990, foreslås ministeren bemyndiget til at fastsætte overgangsregler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 4, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om formålet med undervisningen i de enkelte fag eller faggrupper og kan udsende vejledende læseplaner og eksempler på timeplaner.«

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om formålet med undervisningen i de enkelte fag eller faggrupper og udsender vejledende timefordelingsplaner og læseplaner, jf. § 16, stk. 1.

2. I § 6, stk. 3, § 9, stk. 4, § 27, stk. 1, og § 28 ændres »skoledirektionen« til: »kommunalbestyrelsen«.

§ 6, stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren, i København skoledirektionen, fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og kan godkende, at andre emner indgår i den obligatoriske undervisning.

§ 9, stk. 4. Undervisnings- og forskningsministeren, i København skoledirektionen, kan fastsætte regler om undervisning og praktik efter stk. 1-3 og kan godkende, at der tilbydes eleverne undervisning i andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag eller emner. For eleverne i 10. klasse kan godkendelsen tillige omfatte undervisning inden for andre fagområder.

§ 27. For at kunne varetage undervisning i grundskolen og i 10. klasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen, jf. dog stk. 2 og 3, eller anden læreruddannelse, der er godkendt af undervisnings- og forskningsministeren i denne henseende. Undervisnings- og forskningsministe-

ren, i København skoledirektionen, kan i særlige tilfælde fravige denne bestemmelse.

§ 28. For at kunne forestå undervisningen i en børnehaveklasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til børnehave- eller fritidspædagog eller en af de uddannelser, der er nævnt i § 27, stk. 3, eller anden tilsvarende uddannelse, der er godkendt af undervisnings- og forskningsministeren i denne henseende. Undervisnings- og forskningsministeren, i København skoledirektionen, kan i særlige tilfælde fravige denne bestemmelse.

3. § 8, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra skolebestyrelsen, jf. § 39 e, stk. 5, godkende, at delingen i to kurser efter stk. 1 undlades på 8. og 9. klassetrin i ét eller flere af fagene. Skolebestyrelsens indstilling afgives på grundlag af en afstemning blandt forældrene til eleverne i de pågældende klasser.«

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan efter indstilling fra skolenævnet, lærerrådet og skolekommissionen godkende, at delingen i to kurser efter stk. 1 undlades på 8. og 9. klassetrin i et eller flere af fagene. Forslag herom indendes gennem kommunalbestyrelsen, i København gennem skoledirektionen med dennes indstilling.

4. § 13, stk. 1, affattes således:

»Skoleåret begynder den 1. august og omfatter normalt 200 skoledage.«

§ 13. Skoleåret begynder den 1. august og omfatter normalt 200 skoledage, som fordeles på ugens fem første hverdage. Undervisnings-

og forskningsministeren kan dog tillade, at undervisningen i særlige tilfælde henlægges til en lørdag.

5. I § 13, stk. 2, udgår: »og udsender en vejledende ferieplan.«

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter hvert år antallet af ferie- og fridage samt sommerferiens begyndelsestidspunkt og udsender en vejledende ferieplan.

6. I § 14, indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin, jf. § 4, stk. 1, og § 6, stk. 2, må ikke overstige 24 timer.«, og i *stk. 4* og *stk. 5*, der bliver *stk. 5* og 6 ændres henholdsvis »*stk. 1-3*« til: »*stk. 1-4*«, og »*stk. 1-4*« til: »*stk. 1-5*«.

Stk. 2-7 bliver herefter *stk. 3-8*.

§ 14. Den ugentlige undervisningstid for eleverne er:

- 1) på 1. klassetrin 15-22 timer,
- 2) på 2. klassetrin 15-23 timer,
- 3) på 3. klassetrin 18-23 timer,
- 4) på 4. klassetrin 20-27 timer,
- 5) på 5. klassetrin 23-29 timer,
- 6) på 6. og 7. klassetrin 24-30 timer og
- 7) på de følgende klassetrin 24-34 timer.

Stk. 2. Den daglige undervisningstid for eleverne må ikke overstige:

- 1) på 1.-3. klassetrin 5 timer,
- 2) på 4. og 5. klassetrin 6 timer,
- 3) på 6. og 7. klassetrin 7 timer og
- 4) på de følgende klassetrin 8 timer.

Stk. 3. I 10. klasse er den ugentlige undervisningstid for den enkelte elev normalt mindst 24 timer.

Stk. 4. Ved fastlæggelsen af undervisningstiden efter *stk. 1-3* regnes 45 minutters undervisning lig med 1 time. Den undervisning, der er frivillig for eleverne efter §§ 4, 7 og 9, medregnes. Det samme gælder de timer, der afsættes i henhold til § 6, stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om frikvarter og spisepauser.

Stk. 5. reglerne i *stk. 1-4* omfatter ikke undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, eller supplerende undervisning efter § 4, stk. 6.

Stk. 6. Børnehaveklassernes mødetid er 3-4 timer daglig inden for sædvanlig skoletid ved skolen.

Stk. 7. Ved årgangsdelte skoler, hvor der undervises efter § 23, stk. 3, skal den ugentlige

undervisningstid i de pågældende klasser være mindst 20 timer.

7. I § 16 ophæves *stk. 1* og 2.

Stk. 3 og 4 bliver herefter *stk. 1* og 2.

§ 16. For hver skole udarbejdes en undervisningsplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Undervisningens ordning på hvert klassetrin, jf. §§ 4 og 6-9, herunder timetallet for de enkelte fag eller faggrupper (timefordelingsplanen).
- 2) Undervisningens indhold i de enkelte fag, faggrupper og emner, angivet ved centrale kundskabs- og færdighedsområder eller belyst ved eksempler (læseplaner).
- 3) Det samlede ugentlige timetal på hvert klassetrin, jf. § 14, stk. 1 og 6, og for specialundervisning efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2.
- 4) Ferieplanen, jf. § 13.

Stk. 2. Det ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin, jf. § 4, stk. 1, og § 6, stk. 2, må ikke overstige 24 timer. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler, som sikrer de i § 4, stk. 1, nr. 3 og 5, nævnte fag en forholdsmæssig andel af det samlede timetal for undervisningen på 1.-7. klassetrin.

Stk. 3. I de fag, hvor eleverne kan indstille sig til afgangsprøver, jf. § 12, skal undervisningens indhold fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Stk. 4. Undervisningens nærmere planlægning og tilrettelæggelse, herunder valget af undervisningsformer, -metoder og -stof, skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem læreren og eleverne.

8. I § 19, *stk. 2*, udgår: »efter de af undervisnings- og forskningsministeren godkendte skole- og udbygningsplaner«.

§ 19, *stk. 2.* Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner påhviler det dog amtskommunen efter de af undervisnings- og forskningsministeren godkendte skole- og udbygningsplaner at sørge for specialundervisning af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i amtskommunen, og hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende påhviler det amtskommunen at sørge for specialpædagogisk bistand til

børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

9. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Kommunalbestyrelsen foretager indstilling til amtsrådet om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, der er optaget i kommunens skoler, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, jf. stk. 2. Tilsvarende foretager kommunalbestyrelsen indstilling om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 2. Amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, træffer beslutning om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn i børnehaveklasse og på 1.-10. klassetrin, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende træffer amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, beslutning om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.«

10. I § 22, stk. 2, affattes 2. pkt. således:

»Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasse optages børn fra flere skoledistrikter.«

Stk. 2. Undervisning i henhold til § 7, stk. 1, § 8 og § 9 kan være fælles for elever fra flere skoler. Amtsrådet, i København kommunalbestyrelsen, kan i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasse optages børn fra flere skoledistrikter.

11. I § 22, stk. 3, udgår:», der er fastsat i undervisningsplanen, jf. § 16, stk. 1, nr. 3«.

Stk. 3. Undervisning i henhold til § 7, stk. 1, og § 9 kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det egentlige timetal, der er fastsat i undervisningsplanen, jf. § 16, stk. 1, nr. 3.

12. § 23, stk. 5, ophæves.

Stk. 5. Amtsrådet, i København kommunal-

bestyrelsen, kan i særlige tilfælde fravige reglerne i stk. 1.

13. § 24 ophæves.

§ 24. For hver kommune udarbejdes en skoleplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Skolernes navne og distrikter, jf. § 22. Det kan herunder bestemmes, at der kan foretages mindre distriktsomlægninger i forbindelse med den årlige indskrivning.
- 2) Hver enkelt skoles omfang med hensyn til undervisning i grundskolen og 10. klasse samt børnehaveklasse, specialundervisning efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 4.
- 3) Specialpædagogisk bistand efter § 3 a, stk. 1, til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
- 4) Indretning af specialundervisning efter overenskomst med amtskommunen, jf. § 20, stk. 1.
- 5) Henvi sning til undervisning i andre skoler ifølge overenskomst, jf. § 20.
- 6) Undervisning på institutioner i området, jf. § 21, stk. 2.
- 7) Normeringen af stillinger som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger efter stk. 1, nr. 7, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

14. § 25, stk. 7, ophæves.

Stk. 7. Amtsrådet kan i særlige tilfælde fravige reglerne i stk. 1.

15. I § 27, stk. 2, ændres »de fag, undervisningsplanen omfatter« til: »alle skolens fag«.

Stk. 2. Ved skoler, hvor de tjenestemandsansatte lærere eller timelærere ikke kan påtage sig undervisningen i alle de fag, undervisningsplanen omfatter, kan der ansættes faglærere med særlig uddannelse.

16. Efter § 29 indsættes:

»§ 29 a. For hver kommune, bortset fra Københavns Kommune, og for hver amtskommune udarbejdes en oversigt over normeringen af stillinger ved kommunens skolevæsen eller amtskommunens skole- og undervisningsvæsen som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

17. I § 33, *stk. 4*, ændres »Skolenævnet« til: »Skolens leder« og »skolekommissionen, i København af skoledirektionen« til: »kommunalbestyrelsen«.

Stk. 4. Skolenævnet kan efter forældrenes anmodning, jf. § 46, tillade, at en elev efter 7 års undervisning helt eller delvis opfylder undervisningspligten ved at deltage i erhvervs-mæssig uddannelse eller beskæftigelse, når særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. For elever, der er omfattet af *stk. 2*, træffes afgørelsen af skolekommissionen, i København af skoledirektionen. Tilladelsen kan betinges af, at eleven deltager i supplerende undervisning i ungdomsskolen.

18. I § 34, *stk. 2*, og § 36, *stk. 2 og 4*, ændres »Skolekommissionen, i København skoledirektionen,« til: »Kommunalbestyrelsen«.

§ 34, *stk. 2.* Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke, jf. § 46, godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave eller en børnehaveklasse.

§ 36, *stk. 2.* Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan bestemme, at anmodning om indskrivning skal indgives inden en vis frist.

Stk. 4. Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan tillade, at et barn optages eller forbliver i en anden skole end dets distriktsskole. Tilladelsen skal så vidt muligt gives, hvis barnet har søskende i samme skole.

19. I § 39, *stk. 1*, ændres »Lærerne« til: »Skolens leder«, og *stk. 3, 4 og 5* ophæves.

§ 39. Lærerne påser, at de undervisningspligtige børn, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen. Det samme gælder børn, der er optaget i 1. klasse før undervisningspligtens indtræden, jf. § 38.

Stk. 3. Skolens leder underretter skolenævnet forud for hvert møde om alle udeblivelser, der ikke skyldes sygdom eller anden gyldig grund.

Stk. 4. Er en elev udeblevet fra undervisningen uden gyldig grund, kan skolenævnet:

- 1) anmode forældrene om personligt eller skriftligt at give nærmere forklaring om grunden til udeblivelsen,
- 2) pålægge skolen at søge nærmere kontakt med forældrene,
- 3) pålægge skolen at indstille eleven til skolepsykologisk undersøgelse,
- 4) henstille til forældrene at søge bistand hos familievejledningen eller andre institutioner eller
- 5) indberette sagen til det sociale udvalg.

Stk. 5. Er der grund til at antage, at en elevs udeblivelse fra undervisningen overvejende skyldes særlige forhold i skolen, bør skolenævnet søge disse forhold ændret eller stille forslag om, at eleven overflyttes til en anden skole.

20. Efter § 39 indsættes som nye kapitler:

»Kapitel 5 a

Styrelsen af kommunernes skolevæsen

Kommunalbestyrelsen

§ 39 a. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen. Kommunalbestyrelsen kan fastlægge mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med skolernes virksomhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om følgende:

- 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler.
- 2) Ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere, jf. dog *stk. 5*. Ansættelse sker efter indstilling fra vedkommende skolebestyrelse.
- 3) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til

klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 4. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

4) Rammer for undervisningens ordning, herunder elevernes timetal, specialundervisningen og klasseskolebestyrelsen.

5) Andre spørgsmål, der ikke er henlagt til de enkelte skoler, herunder specialpædagogisk bistand efter § 3 a, stk. 1, henvisning til undervisning på andre skoler, retningslinier om indskrivning og optagelse samt skolebiblioteksordningen i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen godkender skolernes læseplaner efter forslag fra de enkelte skolebestyrelser.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis delegerer sine beføjelser i henhold til denne lov til skolebestyrelserne bortset fra de beføjelser, der følger af bevillings- og arbejdsgiverkompetencen og beslutninger om undladelse af kursusdeling.

Stk. 5. Uansøgt afskedigelse af en fast ansat leder eller lærer ved kommunens skolevæsen, bortset fra Københavns Kommune, foretages af undervisnings- og forskningsministeren bortset fra uansøgt afsked på grund af svagelighed, eller ved opnået 70 års alder.

Stk. 6. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved udfærdigelse af opslag og om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen, bortset fra Københavns Kommune.

§ 39 b. Kommunalbestyrelsen fastsætter, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne, en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen. Vedtægten skal indeholde bestemmelser bl.a. om:

- 1) Antallet af forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen samt antallet af repræsentanter for særlige forældregrupper.
- 2) Stemmeberettigede medlemmer i skolebestyrelsen, jf. § 39 c, stk. 3.
- 3) Udpegning af eventuelt kommunalbestyrelsesmedlem til skolebestyrelsen, jf. § 39 c, stk. 2.
- 4) Fremgangsmåden ved valg af repræsentanter til skolebestyrelsen.

5) Sammensætning af eventuelle fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen, jf. § 39 g, stk. 3.

Stk. 2. Vedtægten skal endvidere indeholde en beskrivelse af de beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelsen i medfør af § 39 a, stk. 4.

Stk. 3. I et bilag til vedtægten optages de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen m.v., jf. § 29 a, stk. 1, og § 39 a, stk. 2, nr. 3-5.

Skolebestyrelsen

§ 39 c. Ved hver selvstændig skole oprettes en skolebestyrelse, der består af:

- 1) 5 eller 7 repræsentanter for forældrene valgt af og blandt personer, der har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen.
- 2) 2 repræsentanter for lærerne og de øvrige medarbejdere valgt af og blandt skolens medarbejdere.
- 3) 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt skolens elever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelsen bestemme, at et af dens medlemmer deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 3. Forældrerepræsentanterne har stemmeret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at repræsentanterne for lærerne og de øvrige medarbejdere også skal have stemmeret. Endvidere kan kommunalbestyrelsen beslutte, at eleverne skal have stemmeret. Forældrerepræsentanterne skal altid udgøre flertallet af de stemmeberettigede medlemmer.

Stk. 4. Formanden for skolebestyrelsen udpeges blandt forældrerepræsentanterne.

Stk. 5. Skolens leder er bestyrelsens sekretær og deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 6. Forældrerepræsentanternes valgperiode er 4 år. De øvrige medlemmers valgperiode er 1 år. Personer, der er ansat ved skolen, kan ikke være forældrevalgte medlemmer af skolebestyrelsen.

§ 39 d. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen.

Stk. 2. En forældrerepræsentant mister sin valgbarhed, når barnet optages i en af de skoler, der er nævnt i § 33, stk. 2. En forældrerepræsentant kan forlange at blive fritaget for

medlemskab af skolebestyrelsen, hvis barnet udskrives af skolen. Om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt gælder de samme bestemmelser, som er fastsat i lov om kommunale valg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde forældrerepræsentanterne diæter og befordringsgodtgørelse efter reglerne i lov om kommunernes styrelse.

§ 39 e. Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 39 a, og fører i øvrigt tilsyn med skolens virksomhed.

Stk. 2. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om

- 1) undervisningens ordning, elevernes timetal på hvert klassetrin, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser,
- 2) samarbejdet mellem skole og hjem,
- 3) underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen,
- 4) arbejdsfordeling mellem lærerne og
- 5) fællesarrangementer for eleverne i skoletiden, lejrskoleophold, udsendelse i praktik m.v.

Stk. 3. Skolebestyrelsen godkender inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen, skolens budget.

Stk. 4. Skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter ordensregler.

Stk. 5. Skolebestyrelsen udarbejder forslag til kommunalbestyrelsen om skolens læseplaner. Skolebestyrelsen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om undladelse af kursusdeling samt om forsøgs- og udviklingsarbejde i det omfang, det overskrider de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 6. Skolebestyrelsen kan afgive udtalelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører den pågældende skole. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

Skolens leder

§ 39 f. Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Skolelederen leder og fordeler arbejdet

mellem skolens ansatte samt træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever.

Stk. 3. Skolens leder udarbejder forslag til skolebestyrelsen vedrørende principper for skolens virksomhed m.v., jf. § 39 e, stk. 2, og forslag til skolens budget, jf. § 39 e, stk. 3, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte økonomiske rammer, jf. § 39 a, stk. 2, nr. 1.

Stk. 4. Skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Rådgivende organer

§ 39 g. Ved hver skole dannes et pædagogisk råd, som er rådgivende for skolens leder. Rådet består af alle medarbejdere, der varetager undervisningsopgaver og andre pædagogiske opgaver på skolen.

Stk. 2. Ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, danner eleverne et elevråd.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelserne oprette fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen.

Kapitel 5 b

Styrelsen af amtskommunernes skole- og undervisningsvæsen

Folkeskolen

§ 39 h. Amtsrådet udarbejder en plan for amtskommunens skolevæsen og undervisningsvirksomhed m.v. vedrørende folkeskolen. Planen skal indeholde oplysning om de enkelte skoler og institutioner og deres virksomhed, antallet af leder- og lærerstillinger og disses aflønning samt oplysning om, i hvilket omfang amtskommunen har indgået overenskomst med staten, kommuner, private skoler eller institutioner eller med en anden amtskommune om den specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som amtskommunen skal sørge for. Planen indsendes til Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Stk. 2. Amtsrådet ansætter efter regler, der fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren, ledere og lærere ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen. Med hensyn til afskedigelse af ledere og lærere finder bestemmelserne i § 39 a, stk. 2 og 5, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Tilsynet med amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen

varetages af undervisnings- og forskningsministeren.

§ 39 i. For amtskommunale folkeskoler, bortset fra observationsskoler, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om oprettelse og valg af skolebestyrelser ved disse skoler og om skolebestyrelsens funktioner.«.

21. Efter § 43 indsættes som nyt kapitel.

»Kapitel 6 a

Klage

§ 43 a. Klage over afgørelser, der er truffet af de enkelte skoler, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed. Undervisnings- og forskningsministeren kan dog fastsætte regler om, at visse afgørelser kan indbringes for ministeren.

Stk. 3. Klage over amtsrådets afgørelser vedrørende folkeskolen kan, medmindre andet er fastsat ved eller i henhold til lov, inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for undervisnings- og forskningsministeren af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.«.

22. § 43 a i kapitel 7 ophæves.

§ 43 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan bemyndige ministeriets direktorater til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte bestemmelser om adgang til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder om at afgørelser ikke skal kunne indbringes for ministeren.

23. § 45, stk. 1, affattes således:

»Tiden for konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd.«.

§ 45. Tiden for konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem skolekommissionen og præsterne i kommunen, i København ved forhandling mellem skoledirektionen og provsterne. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

24. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan tillade, at en skoles ledelsesform som en forsøgmæssig ordning afviger fra bestemmelserne i denne lov. Forslag herom udarbejdes af skolebestyrelsen og indsendes til kommunalbestyrelsen.

§ 46 b. Undervisnings- og Forskningsministeriet kan til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning meddelt af kommunalbestyrelsen og amtsrådet, som ministeriet skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1989 og har virkning fra den 1. januar 1990.

Stk. 2. Skolenævn i henhold til den hidtil gældende lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v., som ikke den 1. januar 1990 er afløst af skolebestyrelser i henhold til denne lov, fungerer dog indtil udgangen af den måned, hvor valg til skolebestyrelser har fundet sted.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter i øvrigt overgangsregler i forbindelse med gennemførelsen af de nye styrelsesregler for folkeskolen.

Stk. 4. I folketingsåret 1992-93 fremsætter undervisnings- og forskningsministeren en redegørelse om styrelsen af kommunernes skolevæsen.